

متن کامل طرح تشکیل سازمان ملی مهاجرت به شرح زیر است:

تشکیل سازمان ملی مهاجرت

بخش اول - تعاریف

ماده ۱- در این قانون، تعاریف اصطلاحات و واژه‌های به کار رفته به شرح زیر است:

۱- اتباع خارجی: افرادی هستند که تابعیت جمهوری اسلامی ایران را ندارند و تابعیت خارجی آنها مورد قبول جمهوری اسلامی ایران است.

۲- گذرنامه: گذرنامه سندی است که از طرف مأموران صلاحیت‌دار برای مسافرت اتباع خود به خارج و یا اقامت در خارج و یا مسافرت از خارج به آنها داده می‌شود.

۳- روادید: اجازه مخصوص و محدود که اتباع خارجی برای ورود، عبور یا خروج از جمهوری اسلامی ایران از مأموران ایرانی خارج از کشور یا مستقر در مرزها دریافت می‌کنند. این اجازه بر روی گذرنامه یا اوراق هویت صادر می‌گردد.

۴- دارنده روادید: تبعه خارجی که در چهارچوب قوانین و مقررات داخلی و بین‌المللی و با دریافت روادید معتبر و از مبادی مجاز وارد کشور شده یا خارج می‌شود.

۵- مهاجر: تبعه خارجی دارنده روادید که درخواست اقامتش در کشور ایران، در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط، مورد پذیرش جمهوری اسلامی ایران قرار گرفته است.

۶- پناهنده: تبعه خارجی که به علل سیاسی، مذهبی، نژادی یا عضویت در گروه‌های خاص اجتماعی، از ترس جان و آزار خود و افراد خانواده‌اش که تحت تکفل او هستند، از جمهوری اسلامی ایران درخواست پناهندگی دارد و هنوز درخواستش مورد رسیدگی قرار نگرفته است.

۷- پناهنده: پناهنده‌ای که درخواستش مورد پذیرش جمهوری اسلامی ایران قرار گرفته است.

۸- آواره: تبعه خارجی که به دلیل وقوع جنگ داخلی یا بین‌المللی، بدون تشریفات قانونی، کشور متبوع خود را ترک کرده یا وادار به ترک آن شده و به قلمرو جمهوری اسلامی ایران وارد شده، ولی نمی‌تواند برابر کنوانسیون (۱۹۵۱) و پروتکل (۱۹۶۷) ژنو و ملحقات آن، بیم موجه از اذیت و آزار را به اثبات برساند.

۹- مهاجر غیرقانونی: تبعه خارجی که به صورت غیرقانونی یا بدون داشتن روادید معتبر وارد کشور ایران شده، یا با وجود ورود قانونی یا پناهنده‌ای، کشور ایران را در مهلت مقرر ترک کرده است.

۱۰- فرد بی‌تابعیت: شخصی که دارای تابعیت هیچ کشوری نیست.

۱۱- اردوگاه مراقبتی: محلی برای نگهداری موقت تا زمان رسیدگی به درخواست پناهنده‌یان، آوارگان و مهاجران غیرقانونی تا زمان تعیین تکلیف یا ترک کشور جمهوری اسلامی ایران.

۱۲- مهمانشهر: شهرک مسکونی برای اسکان موقت پناهندگان است تحت نظارت و مدیریت سازمان فعالیت می‌کند.

۱۳- کودک بدون سرپرست: کودک تبعه خارجی که کمتر از هجده سال سن دارد و بدون بزرگسال یا سرپرست وارد ایران می‌شود.

۱۴- اقامت: اجازه مخصوص و محدودی که مأموران صلاحیت‌دار دولتی بر اساس قوانین و مقررات به اتباع خارجی اعطا می‌کند.

۱۵- کارت اقامت: سند هویتی (به صورت موقت یا مدت دار) برای اتباع خارجی مقیم جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

۱۶- شماره شناسایی اتباع خارجی: شماره‌ای منحصر بفرد است که تمامی درخواست‌ها و خدمات برای اتباع خارجی منوط به دریافت این شماره است.

۱۷- کمیسیون ساماندهی اتباع خارجی: کمیسیون ساماندهی اتباع خارجی که در این قانون به اختصار کمیسیون ساماندهی نامیده می‌شود، با ریاست رئیس سازمان و با عضویت نمایندگان وزارت اطلاعات، فرماندهی کل انتظامی، فرماندهی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و وزارت امور خارجه در راستای وظایف محوله در این قانون، در سازمان ایجاد می‌شود.

بخش دوم - شورای هماهنگی مهاجرت

ماده ۲- به منظور هماهنگی، ساماندهی و برنامه‌ریزی در حوزه اتباع خارجی و همچنین مهاجرت به کشور، شورای هماهنگی مهاجرت که در این قانون به اختصار شورای هماهنگی نامیده می‌شود، با اعضای اصلی یا نمایندگان تام‌الاختیار و اعضای ناظر به شرح زیر تشکیل می‌شود.

الف- اعضای اصلی

۱. وزیر کشور (رئیس شورا)

۲- فرمانده کل انتظامی جمهوری اسلامی ایران

۳- دادستان کل کشور

۴- رییس سازمان برنامه‌بودجه کشور

۵- وزیر اطلاعات

۶- وزیر امور خارجه

۷- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی

۸- رئیس سازمان ملی مهاجرت (دبیر شورا)

۹- رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران

۱۰- رئیس سازمان ثبت احوال کشور

۱۱- رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک

۱۲- معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری

۱۳- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

۱۴- وزیر آموزش و پرورش

۱۵- رئیس سازمان هلال احمر جمهوری اسلامی ایران

۱۶- معاون حقوق بشر قوه قضائیه

۱۷- رئیس دانشگاه آزاد اسلامی

ب- اعضای ناظر

۱- یکی از نمایندگان عضو کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها به انتخاب مجلس شورای اسلامی

۲- یکی از نمایندگان عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی به انتخاب مجلس شورای اسلامی

تبصره ۱: اعضای اصلی (در جلساتی که دعوت می‌شوند) دارای حق رأی بوده و اعضای ناظر بدون حق رأی در جلسات شرکت می‌کنند. اعضای اصلی به صورت رسمی از سوی رئیس شورا و اعضای ناظر به صورت رسمی از سوی دبیر به جلسات دعوت می‌شوند.

تبصره ۲: جلسات شورا با حضور دوسوم اعضای اصلی رسمیت می‌یابد و مصوبات آن با آرای اکثریت مطلق اعضای حاضر در جلسه رسمیت می‌یابد.

تبصره ۳: دبیرخانه شورا که مسئولیت هماهنگی تشکیل جلسات و اجرا و پیگیری مصوبات شورا را بر عهده دارد، در سازمان مستقر است.

تبصره ۴- بالاترین مقام دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۲۹ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران (به استثناء اعضای اصلی) حسب مورد به تشخیص رئیس شورا به جلسات دعوت می‌شود.

ماده ۳- وظایف شورای هماهنگی مهاجرت عبارتند از:

الف- هماهنگی، راهبری و برنامه‌ریزی منسجم و بلندمدت در موضوع اتباع خارج

ب- بررسی قوانین و مقررات موجود و ارائه پیشنهادات اصلاحی به مرجع ذیصلاح جهت طی مراحل قانونی

پ- تصمیم‌گیری در خصوص تعیین محدودیت‌های ویژه برای ورود، خروج، عبور یا اقامت کلیه اتباع خارجی در شرایط فوق‌العاده و بحرانی از تمامی ورودی‌ها یا ورودی‌های خاص.

تبصره - شورای هماهنگی می‌تواند با رعایت مصوبات شورای عالی امنیت ملی، در مواقع خاص تصمیماتی در رابطه با ممنوعیت ورود اتباع خارجی کشور خاص یا تمامی اتباع خارجی برای حفظ نظم و امنیت و سلامت عمومی اتخاذ نماید. تصمیم در خصوص ممانعت از ورود یا صدور روادید باید به صورت عمومی منتشر شود.

بخش سوم - سازمان ملی مهاجرت

ماده ۴- سازمان ملی مهاجرت که در این قانون به اختصار سازمان نامیده می‌شود، دارای شخصیت حقوقی مستقل و به عنوان موسسه دولتی ذیل وزارت کشور است که رئیس آن معاون وزیر کشور بوده و با حکم وی منصوب می‌شود. این سازمان برای اجرای مصوبات شورای هماهنگی به منظور ایجاد مدیریت یکپارچه در سطح ملی برای انجام وظایف و مأموریت‌های موضوع ماده (۵) این قانون و نظارت در امور اتباع خارجی تشکیل می‌شود.

تبصره ۱- در راستای ماده ۲۸ قانون برنامه ششم توسعه، دستگاه‌های مرتبط با امور اتباع خارجی مقیم ایران و مهاجرت به کشور به استثنای بخش‌های مربوطه دستگاه‌های دفاعی، امنیتی، انتظامی در سازمان ملی مهاجرت ادغام می‌شوند.

تبصره ۲- کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۲۹ قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران موظف‌اند در چارچوب قوانین و مقررات موضوعه با سازمان همکاری نمایند.

تبصره ۳- کنسولگری‌های جمهوری اسلامی ایران در سایر کشورها با هماهنگی سازمان و در راستای مصوبات شورای هماهنگی، خدماتی از قبیل ثبت وقایع چهارگانه را ارائه می‌نمایند.

تبصره ۴- دفاتر خدمات اقامت و اشتغال اتباع خارجی که به موجب قانون تشکیل شده‌اند، بر اساس مصوبات شورای عالی امنیت ملی به منظور برون‌سپاری بخشی از وظایف تصدی‌گری امور اتباع خارجی با مجوز و نظارت سازمان ملی مهاجرت عمل خواهند کرد. ایجاد دفاتر جدید، تمدید فعالیت دفاتر، لغو مجوز دفاتر و هرگونه افزایش یا کاهش دفاتر حسب مورد از وظایف سازمان ملی مهاجرت خواهد بود.

ماده ۵- به منظور اجرا و پیگیری مصوبات شورای هماهنگی، سازمان ملی مهاجرت در چهارچوب قوانین و مقررات و وظایف ذاتی دستگاه‌های اجرایی با وظایف و مأموریت‌های زیر تشکیل می‌شود:

۱- اجرای کلیه امور مربوط به سیاست‌ها و مصوبات مرتبط از قبیل اقامت، اشتغال، آموزش، بهداشت و درمان، امور اجتماعی و فرهنگی، استملاک و اسکان کلیه اتباع خارجی با هماهنگی نهادهای مرتبط

۲- اجرای سیاست‌ها و مصوبات مربوط به نظارت و ساماندهی حضور غیرقانونی اتباع در داخل کشور و اخراج اتباع غیرمجاز

۳- برنامه‌ریزی، هدایت و نظارت بر امور آموزشی، اجتماعی، فرهنگی، هنری، ورزشی، مذهبی، زیارتی و گردشگری اتباع خارجی

۴- اجرای سیاست‌ها و مصوبات مربوط به مدیریت و نظارت بر بازار اشتغال اتباع خارجی با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در راستای صیانت از حقوق اتباع ایرانی جویای کار و تامین نیروی کار مورد نیاز بنگاه‌های تولیدی و خدماتی در رده‌های مختلف شغلی

۵- برنامه‌ریزی جهت احداث، نگهداری، مدیریت و نظارت اردوگاه‌های مراقبتی، مهمانشهرها، ساختمان‌های اداری، مراکز ارائه خدمات و سایر امکانات

۶- اجرای سیاست‌ها، قوانین و مصوبات مربوط به تحصیل و ترک تابعیت با هماهنگی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

۷- صدور کلیه مدارک اقامت، اشتغال، تابعیت و خروج از کشور با هماهنگی دستگاه‌های مرتبط تعیین شده بر اساس مفاد این قانون.

۸- شناسایی، آمارگیری و کسب اطلاعات مستند از وضعیت اتباع خارجی حاضر در کشور از حیث تعداد، سن، جنس، تحصیلات، پراکندگی، نوع اقامت، وضعیت اشتغال و تمامی موارد مرتبط و مؤثر در ساماندهی آنها از طریق ایجاد سامانه جامع مهاجرت و به‌روزرسانی مستمر اطلاعات به عنوان پایگاه اطلاعاتی مرجع اتباع خارجی

تبصره ۱- سازمان موظف است ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون با همکاری وزارت اطلاعات، فرماندهی اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، فرماندهی کل انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سایر دستگاه‌های اجرایی نسبت به ایجاد پایگاه اطلاعاتی مرجع اتباع خارجی اقدام نماید.

تبصره ۲- سازمان موظف است، پس از تشکیل پایگاه اطلاعاتی مرجع اتباع خارجی با هماهنگی کمیسیون ساماندهی، بارعایت سطح دسترسی نسبت به ارائه اطلاعات عمومی به نهادهای اطلاعاتی و امنیتی و نهادهای خدماتی از جمله سازمان ثبت اسناد و املاک، وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، وزارت آموزش و پرورش، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت امور اقتصاد و دارایی و سایر نهادهای عمومی و خصوصی و تعاونی که به اتباع خارجی خدمات ارائه می‌دهند، اقدام نماید.

۹- برنامه‌ریزی در راستای بهره‌مندی کشور از خدمات و مهارت‌های تخصصی و استفاده از ظرفیت‌های (علمی، اقتصادی، فرهنگی و...) اتباع خارجی.

۱۰- مدیریت فرایند پذیرش، زیست‌سنجی (ثبت آثار بیومتریک) و نگهداری (کوتاه‌مدت و بلندمدت) اتباع خارجی غیرمجاز در اردوگاه‌های مراقبتی و ترخیص یا اعزام آنها جهت طرد از کشور

۱۱- اجرای سیاست‌ها، برنامه‌ها و مصوبات شورای هماهنگی در خصوص هماهنگی سازمان‌ها و نهادهای ملی و بین‌المللی و همچنین سازمان‌های مردم‌نهاد داخلی و خارجی در حوزه اتباع خارجی.

تبصره- سازمان می‌تواند در راستای شرح وظائف و مأموریت‌های محوله با رعایت قوانین و مقررات مربوطه نسبت به برگزاری نشست‌های دو یا چندجانبه با مقامات ذی‌ربط سایر کشورها، سازمان‌های بین‌المللی دولتی، آژانس‌های سازمان ملل متحد، سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی و سازمان‌های مردم‌نهاد داخلی اقدام و قراردادهای لازم را منعقد و امضاء نماید. در امور مذاکره و انعقاد قرارداد با کشورها و سازمان‌های بین‌المللی در چارچوب قوانین و مقررات و اصول ۱۲۵ و ۷۷ قانون اساسی با وزارتخانه‌های امور خارجه و دستگاه‌های امنیتی و اطلاعاتی هماهنگی لازم انجام شود.

۱۲- جذب، نگهداری و توزیع کمک‌های اهدایی برای اتباع خارجی از سوی سازمان‌های بین‌المللی، سازمان‌های غیردولتی و کشورهای خارجی با رعایت اصل ۸۰ قانون اساسی.

۱۳- هماهنگی به منظور ترخیص اقلام و کالاهای اهدایی از سوی سازمان‌های بین‌المللی، کشورهای خارجی و سازمان‌های غیردولتی با استفاده از معافیت‌های قانونی

۱۴- بررسی قوانین و مقررات مربوط به آوارگان، پناهندگان، مهاجرین و سایر اتباع خارجی قانونی و غیر قانونی در داخل کشور و تهیه پیشنهادات لازم جهت ارائه به شورای هماهنگی و هیات وزیران

۱۵- برنامه‌ریزی و ایجاد هماهنگی برای مدیریت اطلاع‌رسانی در حوزه اتباع خارجی در رسانه‌ها، مطبوعات و فضای مجازی

۱۶- رصد اخبار، گزارش‌ها و تحولات مربوط به اتباع خارجی و ارائه تحلیل‌های لازم به مراجع ذی‌ربط

۱۷- انجام مطالعات و پژوهش‌های میدانی و کاربردی در حوزه اتباع خارجی با همکاری مراکز علمی و نهادهای غیردولتی و تدوین بسته‌های سیاستی برای ارائه و تصویب به شورای عالی.

۱۸- تدوین آئین‌نامه‌های اجرایی مورد نیاز بر اساس زمان‌های تعیین شده در این قانون و ارائه به هیأت وزیران برای تصویب

ماده ۶- سازمان مکلف است شش ماه پس از تصویب این قانون با همکاری سازمان ثبت احوال کشور نسبت به صدور کارت شناسایی دارای شناسه ده رقمی برای اتباع خارجی اقدام نماید. کارت شناسایی مهاجرین مشمول این قانون، تنها مدرک مثبت جهت انجام کلیه امورات از قبیل بانکی، قضایی، انتظامی، اداری و مالی در جمهوری اسلامی ایران است. شماره سیمکارت اعلامی در زمان اخذ کارت اقامت مبنای کلیه امورات الکترونیک و ابلاغ ملی از قبیل قضایی، اداری، مالی و انتظامی می‌باشد.

بخش چهارم: ورود و خروج و عبور از ایران

ماده ۷- ورود و عبور اتباع خارجی به شرح ذیل است:

۱- اتباع خارجی که درخواست ورود و عبور از جمهوری اسلامی ایران را دارند، باید با حضور در کنسولگری‌های جمهوری اسلامی ایران در کشور مبدأ و ارائه گذرنامه و یا مدارک هویتی معتبر از طرف دولت متبوعه، اقدام به دریافت روادید نمایند .

۲- هر یک از اتباع خارجی پس از دریافت روادید، باید از محل‌های رسمی مشخص شده در روادید و با اجازه مأمورین فرماندهی کل انتظامی، اقدام به ورود یا خروج کنند .

۳- کلیه مراحل ورود و خروج اتباع خارجی اعم از مرزهای زمینی، دریایی و هوایی با نظارت فرماندهی کل انتظامی انجام خواهد شد.

۴- هر یک از اتباع خارجی برای ورود و عبور از ایران باید اثر انگشت را ثبت و چهره‌نگاری شوند. بر اساس اعلام نیاز سازمان مشخصات زیست‌سنجی (ثبت آثار بیومتریک) و آزمایش بیماری‌های واگیردار نیز به موارد فوق اضافه می‌شود .

۵- صاحبان و متصرفان اماکن شخصی که خدمات عمومی ارائه می‌کنند و مسئولین اماکن عمومی موظف‌اند ظرف مدت ۲۴ ساعت، توقف هر تبعه خارجی که فاقد مدارک شناسایی معتبر هستند، را به فرماندهی کل انتظامی اعلام کنند .

تبصره: روادید برای مقامات دیپلماتیک، سفرای خارجی، کارکنان سازمان‌های بین‌المللی، دانشجویان، اساتید خارجی غیرمهاجر و خانواده‌های آنها و شخصیت‌های سیاسی، علمی، اقتصادی، فرهنگی و ورزشی که به صورت رسمی توسط دولت جمهوری اسلامی ایران دعوت شده‌اند و یا در زمانی که مشمول رفتار متقابل گردند، براساس موافقت‌نامه‌های دوجانبه توسط وزارت امور خارجه صادر می‌شود.

ماده ۸: تردد و اسکان دارای محدودیت‌های زیر است:

۱- خط سیر و مدت زمان توقف در بین راه در روادید ذکر شده و هر گونه تغییری در آن نیازمند کسب مجوز از سازمان است.

۲- محدوده تردد اتباع خارجی که به طور مجاز وارد کشور می‌شوند و مرزهای مجاز برای ورود و خروج آنان توسط سازمان تعیین و به مبادی ذی‌ربط اعلام می‌شود. تخلف از این محدوده مشمول قوانین و مقررات مرتبط می‌باشد.

۳- تردد و اسکان اتباع خارجی بر اساس محدوده مقرر در روادید یا کارت اقامت می‌باشد .

۴- تمامی اتباع خارجی بالاتر از هجده سال سن، باید مدارک شناسایی خود را همیشه به همراه داشته باشند و در صورت درخواست مراجع قانونی ذیصلاح، تبعه خارجی موظف به ارائه مدارک شناسایی است. چنانچه تبعه خارجی مدارک معتبر نداشته باشد و یا از زمان اعتبار آن گذشته باشد توسط فرماندهی کل انتظامی به اردوگاه‌های مراقبتی جهت تعیین تکلیف، فرستاده می‌شود.

۵- اتباع خارجی که بدون داشتن مدارک هویتی یا روادید وارد خاک ایران شده و یا علیرغم داشتن مدارک، از مسیرهای غیرمجاز به کشور وارد شوند با رعایت ماده ۳۵ قانون مجازات اسلامی، در اولین فرصت نسبت به اخراج آنها اقدام می‌شود.

۶- در صدور روادید، تعداد دفعات عبور از مرزهای جمهوری اسلامی ایران نیز قید خواهد شد و اتباع خارجی موظف به رعایت بند مذکور هستند. اتباع خارجی موظف می‌باشند در زمان مقرر در روادید، ایران را ترک نمایند، مگر اینکه تقاضای تمدید روادید آنها مورد موافقت سازمان قرار گیرد.

تبصره: شرایط ورود، مدت حضور و خروج اتباع خارجی دارای روادید دیپلماتیک توسط وزارت امور خارجه تعیین و به فرماندهی کل انتظامی اعلام می‌شود.

ماده ۹: در صورتی که تبعه خارجی دارای شرایط زیر باشد برای وی روادید صادر نخواهد شد و از ورود او به جمهوری اسلامی ایران ممانعت و در صورت حضور در ایران، پس از طی مراحل قانونی، اخراج خواهد شد.

۱. صحت اسناد ارائه شده مورد تردید قرار گیرد.

۲. از مدارک جعلی برای دریافت گذرنامه یا روادید استفاده شده باشد.

۳- از اوراق و اسناد مسافرتی شخص دیگری استفاده نماید.

۴- حضور تبعه خارجی در ایران موجب مخاطراتی برای نظم عمومی، امنیت ملی یا بهداشت عمومی و یا به طرق دیگر منافی مصالح کشور با اعلام سازمان ملی مهاجرت باشد.

۵- تبعه خارجی که سابقاً به دلایل سیاسی و امنیتی یا حکم قضایی از جمهوری اسلامی ایران اخراج شده باشد.

۶- تبعه خارجی که مدت گذرنامه یا اوراق هویتی وی به پایان رسیده یا فاقد مدارک هویتی معتبر باشد.

۷- در وضعیتی که تبعه خارجی نتواند اثبات کند که در مدت معین تعیین شده فراگیری کسب یا حرفه را انجام داده است یا اینکه تبعه خارجی نتواند اثبات کند قادر به تأمین معاش خود در ایران است، به استثنای پناهندگان.

۸- تبعه خارجی که اقدام به ورود غیرقانونی سلاح گرم و سلاح سرد (جنگی یا سلاحهای سرد غیر متعارفی که غالباً در نزاع به کار می‌روند) از قبیل قمه، شمشیر، پنجه بوکس و قداره و همچنین قاچاق مواد مخدر و کالا را داشته باشد.

۹- هر تبعه خارجی که علیه جمهوری اسلامی ایران و اتباع ایرانی مقیم داخل یا خارج از کشور اقدامی مجرمانه اعم از اقتصادی، سیاسی، امنیتی و فرهنگی انجام داده باشد.

ماده ۱۰: اتباع خارجی زیر برای ورود و خروج از جمهوری اسلامی ایران، نیازمند دریافت روادید نمی‌باشند:

۱- اتباع خارجی که دارای کارت اقامت مدت دار و یا کارت اقامت موقت می‌باشند به شرطی که ۱۰ روز از مهلت اعتبار کارت اقامت موقت باقی مانده باشد.

۲- تبعه کشوری که با جمهوری اسلامی ایران موافقت‌نامه معافیت از روادید منعقد کرده باشد .

تبصره - اتباع خارجی مشمول بند یک این ماده، می‌توانند با ارائه دلایل و مدارک مستند و قابل‌پذیرش در خصوص پایان مدت مجوز، از فرماندهی کل انتظامی درخواست ورود محدود، بدون دریافت روادید برای پیگیری تمدید مجوز داشته باشند. اتباع خارجی در صورت موافقت فرماندهی کل انتظامی، موظف‌اند حداکثر سه روز به سازمان برای تمدید یا ارتقای مجوز اقامت خود اقدام نمایند .

ماده ۱۱: روادید اتباع خارجی با توجه به شرایط زیر به تشخیص مراجع ذیصلاح قانونی ابطال و از کشور اخراج خواهد شد.

الف- در صورتی که برای تحصیل روادید به نام خود یا دیگری، اظهارات خلاف واقع کرده یا شهادت کذب داده یا اسناد و مدارک و اطلاعات خلاف واقع یا متعلق به شخصی غیر از خود را به مراجع و مقامات ذیصلاح ارائه داده باشد یا به کتمان موضوعاتی پرداخته باشد که در تشخیص تابعیت و هویت فرد مؤثر بوده است .

ب- در صورتی که تبعه خارجی از رویداد سو استفاده کرده و با آن مرتکب جرم درجه شش و بالاتر شده و یا شروع به انجام اینگونه جرایم کرده باشد.

پ- هر گونه تغییر و مخدوش کردن هر بخشی از روادید از جمله تمام نگاشت (هولوگرام)

ت- عضویت یا همکاری در گروه‌های تهدید کننده امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران به تشخیص دستگاه‌های امنیتی و اطلاعاتی

ث- چنانچه فعالیت و رفتار تبعه خارجی در داخل کشور با نوع روادید مطابقت نداشته باشد.

تبصره: هر تبعه خارجی می‌تواند حداکثر ظرف یکماه اعتراض خود را نسبت به ابطال روادید به کمیسیون ساماندهی ارائه کند .

ماده ۱۲: اتباع خارجی که دارای یکی از شرایط زیر باشند با رعایت ماده ۳۵ قانون مجازات اسلامی، توسط فرماندهی کل انتظامی به کشور متبوع یا کشوری که از آن طریق وارد خاک جمهوری اسلامی ایران شده است، اخراج می‌شوند.

۱- یکی از موارد قید شده در روادید را مراعات نکند.

۲- فاقد روادید یا کارت اقامت معتبر است.

۳- فعالیت‌های سیاسی (ضد سیاست های نظام) انجام دهد.

۴- توسط سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی تهدیدی برای امنیت کشور ارزیابی شود .

۵- مدت مجوز اقامت مدت دار و موقت به پایان رسیده باشد و تبعه خارجی اقدامی برای تمدید آن نکرده باشد .

۶- درخواست تمدید روادید یا اقامت آن رد شده باشد .

۷- تغییرات ایجاد شده در محل اشتغال، محل سکونت و سایر اطلاعات فردی و خانوادگی اعم از تولد، فوت، ازدواج و... را ظرف مدت معین در این قانون، به سازمان اعلام نکند .

تبصره ۱: آئین‌نامه نحوه اجرای این ماده توسط سازمان حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون تدوین و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲: اتباع خارجی باید هزینه‌های اخراج را تأمین نمایند، در صورتی که قادر به تأمین هزینه‌ها نباشند، ممنوعیت ورود به ایران تا زمانی که هزینه‌ها را پرداخت نکند اعمال خواهد شد.

تبصره ۳: هزینه اخراج اتباع خارجی که به صورت غیرمجاز توسط کارفرمایان ایرانی بکار گرفته شده‌اند بر عهده کارفرمای ایرانی است.

تبصره ۴: تبعه خارجی و نماینده قانونی‌اش می‌تواند حداکثر تا سه روز پس از ابلاغ، نسبت به قرار بازداشت موقت اعتراض کند.

ماده ۱۳- اتباع خارجی زیر در صورت نداشتن مشکل امنیتی با تایید مراجع ذیصلاح قانونی، اخراج نخواهند شد.

۱- زنان باردار، کودکان بی‌سرپرست زیر هجده سال سن، افراد سالخورده بالای هشتاد سال، و اتباع خارجی که به دلایل جسمی و بیماری‌های سخت با تشخیص پزشک معتمد سازمان، توانایی انجام مسافرت را نداشته و یا بیم خطر جانی برای آنها می‌رود .

۲- اتباع خارجی که ظن قوی مبنی بر اعدام یا آزار در صورت بازگشت آنها با تشخیص کمیسیون ساماندهی وجود دارد.

۳- افراد مجروح و دارای بیماری حاد با تشخیص پزشک معتمد سازمان، تا زمان طی شدن فرآیند درمان

ماده ۱۴- در شرایط اضطراری هوایی، دریایی یا زمینی برای وسایل نقلیه و یا سلامت مسافران، اتباع خارجی می‌توانند درخواست ورود موقت (اضطراری) با شرایط زیر را داشته باشند.

۱- خلبان، ناخدا و یا نمایندگان مسئول شرکت‌های هواپیمایی، کشتیرانی و وسایل نقلیه زمینی مربوطه موظف هستند فهرست و مشخصات کامل سرنشینانی که قرار است پیاده شوند را تهیه و به فرماندهی کل انتظامی ارائه نمایند .

۲- مجوز ورود و توقف تا زمانی که زمینه ادامه سفر مهیا گردد معتبر خواهد بود. این زمان حداکثر به مدت پانزده روز و در موارد اضطراری و به تشخیص سازمان و اعلام به فرماندهی کل انتظامی برای مدت سی روز دیگر قابل تمدید است.

۳- تبعه خارجی برای ورود اضطراری باید مشمول بندهای ماده ۹ این قانون نباشد .

۴- محدوده حرکت در این شرایط توسط فرماندهی کل انتظامی تعیین می‌گردد.

۵- تمامی هزینه‌های ورود موقت از قبیل هزینه‌های اسکان، تغذیه، پوشاک، پزشکی بر عهده مسئولین و وسائل نقلیه (اعم از هواپیما، کشتی و اتومبیل) یا نمایندگان آنها است.

۶- پس از اخذ روادید، چنانچه فعالیت و رفتار تبعه خارجی در داخل کشور با نوع روادید مطابقت نداشته باشد، منجر به اخراج وی خواهد شد.

ماده ۱۵- هر تبعه خارجی برای خروج از کشور، باید گذرنامه، روادید یا سند سفر معتبر داشته و از مبادی رسمی اقدام به خروج نماید. اجازه خروج از ایران پس از بررسی مدارک، توسط فرماندهی کل انتظامی صادر می‌شود. اتباع خارجی که مدت توقف آنها در ایران کمتر از نود روز باشد به روادید خروج نیازی ندارند.

ماده ۱۶- اتباع خارجی که مرتکب جرمی شوند یا اتهامی به او وارد باشد با دستور دادستان و توسط فرماندهی انتظامی در محل‌هایی که به این منظور توسط سازمان ملی مهاجرت ایجاد و اداره می‌شوند، نگهداری و پس از صدور حکم، اخراج می‌شوند.

تبصره ۱- اتباع خارجی به مدت حداکثر یکماه نگهداری موقت شده و در طی این مدت، باید وضعیت پرونده آنها توسط دادگاه، نهایی شود. مکان‌های نگهداری موقت در اردوگاه‌های اسکان موقت است. در مواردی که تبعه خارجی دارای اتهام امنیتی و جرائمی که مجازات آن درجه شش به بالاتر و یا اتهام سیاسی مطابق با قانون جرم سیاسی باشد در مکان‌های مشخص شده سازمان زندانها نگهداری می‌شود.

تبصره ۲- علل و مدت بازداشت موقت تبعه خارجی ظرف سه روز با هماهنگی وزارت امور خارجه به سفارت کشور متبوع وی اطلاع‌رسانی می‌شود.

تبصره ۳- کلیه هزینه‌های بازداشت موقت در صورت اثبات اتهامات، بر عهده تبعه خارجی خواهد بود.

ماده ۱۷: سازمان با همکاری سازمان‌های بین‌المللی، نهادها و مؤسسات عمومی و خصوصی و سازمان‌های مردم‌نهاد و کشور مبدأ، راهکارهایی را برای تسهیل و تشویق بازگشت داوطلبانه پناهندگان و پناهجویان، پیشنهاد و برای تصویب به شورای هماهنگی ارائه نماید.

ماده ۱۸: اخراج هر تبعه خارجی با حکم دادگاه (مطابق با بند خ ماده ۲۳ و ماده ۳۵ قانون مجازات اسلامی)، که شرایط زیر را داشته باشد تا زمان رفع آنها برای مدت یکسال تعلیق می‌شود.

۱- در انتظار نتیجه دادگاه باشد.

۲- دوران محکومیت اعم زندان و جبران خسارت به پایان نرسیده باشد.

۳- حضور برای تکمیل تحقیقات، بنا بر نظر محاکم قضایی و نهادهای امنیتی لازم باشد.

تبصره : پس از پایان تحقیقات، دوران محکومیت و جبران خسارت، فرماندهی کل انتظامی موظف است نسبت به اخراج تبعه خارجی اقدام نماید، مگر در مواردی که حکم ممنوعیت اخراج توسط دادگاه‌های جمهوری اسلامی تمدید گردد .

بخش پنجم: اقامت

ماده ۱۹: اقامت اتباع خارجه در ایران به دو صورت اقامت موقت و اقامت مدت دار است که اجازه هریک توسط سازمان تحت شرایط و اولویت‌های مقرر در این قانون صادر می‌شود .

ماده ۲۰: اقامت موقت شامل درخواست برای اشتغال، تحصیل و آموزش، ورزشی، مطبوعاتی، سرمایه‌گذاری، تجارت، بازرگانی و درمانی با شرایط زیر است:

- ۱- اتباع خارجی که درخواست اقامت موقت مرتبط با موضوعات این ماده را دارند باید به سازمان مراجعه و نسبت به دریافت اقامت موقت، اقدام نمایند.
- ۲- اتباع خارجی دارای اقامت موقت، قادر به دریافت خدماتی از جمله درمان و بیمه، اخذ گواهینامه، رهن و اجاره، طرح دعوا و حساب بانکی خواهند بود.
- ۳- مدت زمان اقامت موقت حداقل ۹۰ روز و حداکثر یکسال است. در صورت درخواست تبعه خارجی و در صورت احراز شرایط، قابل تمدید است .
- ۴- اتباع خارجی برای درخواست اقامت به منظور اشتغال و تمدید آن، باید دعوتنامه از موسسه خصوصی را به همراه مدارک به سازمان ارائه نمایند .
- ۵- اتباع خارجی متقاضی مجوز اقامت موقت، باید گواهی عدم سوء پیشینه از نهادهای امنیتی و اطلاعاتی ارائه نمایند.
- ۶- تمامی هزینه‌های دریافت اقامت موقت بر عهده متقاضی است.
- ۷- زمان مجوز اقامت موقت توسط کمیسیون ساماندهی تعیین می‌گردد.

تبصره ۱- سازمان ملی مهاجرت، می‌تواند برای نخبگان خارجی (بر اساس ماده ۴ اساسنامه بنیاد ملی نخبگان مصوب ۱۳۸۴/۰۳/۱۰ و مواد ۲ و ۴ آئین نامه احراز استعدادهای برتر و نخبگی مصوب ۱۳۸۵/۰۶/۱۴) در حوزه‌های ذکر شده در این ماده، مجوز اقامت موقت صادر نماید .

تبصره ۲- در صورتی که مشخص شود مجوز اقامت موقت در موضوعی غیر از آنچه تعیین شده است توسط تبعه خارجی مورد سوء استفاده قرار گرفته است، مجوز مذکور ابطال و فرد با رعایت ماده ۳۵ قانون مجازات اسلامی، اخراج می‌گردد.

تبصره ۳- تبعه خارجی می‌تواند اعتراض خود را در رابطه با ابطال اقامت موقت ظرف مدت سه روز به کمیسیون ساماندهی ارائه نماید و تا زمان بررسی و اعلام نظر نهایی کمیسیون ساماندهی، تبعه خارجی در اردوگاه‌های مراقبتی نگهداری می‌شود.

تبصره ۴- آئین‌نامه اجرایی این ماده توسط سازمان با همکاری دستگاه‌های مرتبط بخش‌های مذکور در بند ۲ این ماده حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون تدوین و به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

ماده ۲۱- اتباع خارجی که مشمول یکی از عناوین زیر باشند و خانواده آنها، به شرط داشتن سابقه اقامت موقت در ایران به مدت حداقل شش ماه، می‌توانند درخواست اقامت مدت دار داشته باشند:

الف) اینترگران غیر ایرانی

ب) نوابغ و نخبگان علمی و حوزوی

ج) اشخاصی که دستاوردهای برجسته فرهنگی، هنری و ورزشی داشته باشند.

د) فعالان موثر اقتصادی که در ایران سرمایه‌گذاری می‌کنند.

ه) همسر و فرزندان زنان ایرانی، مشروط به وجود شرایط مندرج در بخش پنجم این قانون.

ماده ۲۲: شرایط دریافت اقامت سه‌ساله عبارتند از:

۱- اثبات داشتن درآمد کافی برای تأمین هزینه‌های زندگی شخصی یا خانوادگی

۲- نداشتن سابقه محکومیت کیفری موثر یا تعقیب قضایی، نداشتن قرار مجرمیت (جلب به دادرسی)، عدم سوءسابقه امنیتی و نداشتن بدهی مالیاتی و دولتی طبق قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران

۳- داشتن اقامتگاه قانونی

۴- پذیرش در مصاحبه حضوری که توسط سازمان برگزار می‌شود

۵- ادای سوگند وفاداری به منافع ملی جمهوری اسلامی در محضر قرآن کریم و پرچم مقدس جمهوری اسلامی ایران

۶- شرکت در کلاسهای آموزشی که جهت آشنایی با زبان فارسی و قوانین، تاریخ و فرهنگ جمهوری اسلامی ایران توسط سازمان برگزار می‌شود.

تبصره ۱- اتباع خارجی دارای اقامت سه‌ساله، قادر به دریافت خدماتی از جمله تحصیل، درمان و بیمه، اخذ گواهینامه، اشتغال مجاز، رهن و اجاره املاک، مالکیت اموال منقول، طرح دعوا و حساب بانکی خواهند بود.

تبصره ۲- تمدید اقامت سه ساله، علاوه بر شرایط مذکور نیازمند اشتغال بر اساس قوانین و مقررات کشور یا داشتن مجوز کار معتبر در مشاغل تعیین شده برای سرپرست خانواده اتباع خارجی و بیمه اجتماعی معتبر بر اساس ماده ۴ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ می باشد.

ماده ۲۳: شرایط دریافت اقامت هفت ساله عبارتند از:

۱- داشتن مجوز اقامت سه ساله

۲- اثبات داشتن درآمد کافی برای تأمین هزینه های زندگی شخصی یا خانوادگی

۳- نداشتن سابقه محکومیت کیفری موثر یا تعقیب قضایی، عدم سوء سابقه امنیتی و نداشتن بدهی مالیاتی و دولتی طبق قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران

۴- داشتن اقامتگاه قانونی

۵- پذیرش مجدد در مصاحبه حضوری که توسط سازمان برگزار می شود.

۶- تکرار سوگند وفاداری به منافع ملی جمهوری اسلامی در محضر قرآن کریم و پرچم مقدس جمهوری اسلامی ایران

۷- ارائه گواهی شرکت در کلاسهای آموزشی که جهت آشنایی با زبان فارسی و قوانین، تاریخ و فرهنگ جمهوری اسلامی ایران توسط سازمان برگزار و قبولی در آزمونهای مربوطه.

۸- بیمه اجتماعی معتبر بر اساس ماده ۴ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰

۹- توانایی خواندن و نوشتن

۱۰- اشتغال رسمی یا داشتن مجوز کار معتبر در مشاغل تعیین شده برای سرپرست خانواده اتباع خارجی

تبصره ۱- اتباع خارجی دارنده اقامت سه ساله، شش ماه پیش از پایان مدت اقامت می توانند نسبت به درخواست تمدید مجوز اقامت سه ساله (صرفاً برای یک مرتبه) یا صدور مجوز اقامت هفت ساله اقدام نمایند.

تبصره ۲- اتباع خارجی دارای مجوز اقامت هفت ساله علاوه بر خدمات دریافتی در اقامت سه ساله، مشمول مالکیت و نقل و انتقال سند اموال منقول و غیر منقول نیز خواهند بود.

ماده ۲۴: شرایط دریافت اقامت ده ساله عبارتند از:

۱- داشتن مجوز اقامت هفت ساله، به استثنای مواردی که کمیسیون ساماندهی تعیین می کند.

۲- اثبات داشتن درآمد کافی برای تأمین هزینه های زندگی شخصی یا خانوادگی

۳- داشتن سابقه محکومیت کیفری موثر یا تعقیب قضایی، عدم سوء سابقه امنیتی و نداشتن بدهی مالیاتی و دولتی طبق قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران

۴- داشتن اقامتگاه قانونی

۵- پذیرش مجدد در مصاحبه حضوری که توسط سازمان برگزار می شود

۶- تکرار سوگند وفاداری به منافع ملی جمهوری اسلامی در محضر قرآن کریم و پرچم مقدس جمهوری اسلامی ایران

۷- ارائه گواهی شرکت در کلاسهای آموزشی که جهت آشنایی با زبان فارسی و قوانین، تاریخ و فرهنگ جمهوری اسلامی ایران توسط سازمان برگزار و قبولی در آزمونهای مربوطه

۸- بیمه اجتماعی معتبر بر اساس ماده ۴ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰

۹- توانایی خواندن و نوشتن

۱۰- اشتغال رسمی یا داشتن مجوز کار معتبر در مشاغل تعیین شده برای سرپرست خانواده اتباع خارجی

تبصره ۱- دریافت اقامت دهساله، منوط به داشتن مجوز اقامت هفتساله و حضور حداقل شش سال در ایران خواهد بود مگر اینکه به تشخیص کمیسیون ساماندهی در موارد خاص، مجوز مزبور به برخی از اتباع خارجی اعطا گردد.

تبصره ۲- دارندگان مجوز اقامت هفتساله، می توانند شش ماه قبل از انقضای مجوز نسبت به دریافت مجوز اقامت ده ساله اقدام نمایند.

تبصره ۳- اتباع دارای اقامت دهساله از تمام امتیازات و حقوق اتباع ایرانی، را به استثناء حقوق سیاسی از قبیل حق رأی و انتخاب شدن موضوع قوانین انتخاباتی، مشارکت در فعالیت های سیاسی و همچنین انتصاب در مشاغل موضوع ماده ۲۹ قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و برخوردار می باشند.

ماده ۲۵: به منظور تکریم اتباع خارجی علاقه مند به انقلاب اسلامی که در راستای تحقق آرمان ها و تامین منافع جمهوری اسلامی ایران اقدامات شایانی انجام داده یا می دهند، به این افراد اقامت ویژه اعطا خواهد شد. اقامت ویژه دائمی بوده و دارندگان این نوع اقامت، از کلیه امتیازات شهروندی جمهوری اسلامی ایران به استثناء تابعیت و انتصاب به مقامات موضوع ماده ۹۸۲ قانون مدنی برخوردار خواهند بود. آیین نامه اجرایی این ماده توسط سازمان تهیه شده و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۶- مجوزهای اقامت به دو صورت فردی و خانوادگی صادر می شود.

تبصره ۱- مجوزهای اقامت فردی برای اتباع بالای ۱۸ سال سن صادر می‌گردد. افراد کمتر از ۱۸ سال سن تحت تکفل سرپرست، مجوز اقامت خانوادگی دریافت می‌کنند.

تبصره ۲- مجوزهای اقامت خانوادگی با محوریت سرپرست خانواده، صادر می‌شود.

تبصره ۳- اتباعی که دارای مجوز اقامت خانوادگی هستند، موظفاند ۹۰ روز پیش از پایان ۱۸ سالگی برای دریافت مجوز اقامت فردی اقدام کنند.

ماده ۲۷- شرایط عمومی دریافت اقامت عبارتند از:

۱- تقاضای باید شخصاً برای دریافت مجوز اقامت در مراکز تعیین شده حضور یابد.

۲- در صورت فوت یا طلاق حامی خانواده، اتباع خارجی ظرف ۳۰ روز باید نسبت به معرفی سرپرست خانوار از میان مادر یا فرزند بزرگتر که به سن قانونی (۱۸ سال) رسیده اقدام نموده و مراحل تعویض کارت اقامت را به انجام برسانند.

۳- فرزندان اتباع خارجی که به سن قانونی (۱۸ سال) می‌رسند، می‌بایست به شرط داشتن شرایط این قانون و حضور حداقل سه‌ساله در ایران، درخواست مجوز اقامت فردی نمایند.

۴- اتباع خارجی که از طریق نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور اقدام به درخواست مجوز اقامت می‌نمایند، باید درخواست گواهی عدم سوء پیشینه کیفری از کشور یا محل اقامت خود به سازمان ارائه نمایند.

۵- سازمان موظف است، نسبت به دریافت اطلاعات هویتی زیست‌سنجی از جمله اثر انگشت، مردمک چشم، چهره‌نگاری و آزمایش دی.ان.ای و اطلاعات اقامتی و اشتغال و هر گونه اطلاعاتی که کمیسیون ساماندهی مصوب می‌کند، برای ایجاد بانک داده‌های اتباع خارجی اقدام کند.

۶- تمامی هزینه‌های دریافت اطلاعات زیست‌سنجی و اقامتی و همچنین برخی هزینه‌های صدور و تمدید مجوز اقامت، بر عهده اتباع خارجی متقاضی خواهد بود. مگر اینکه کمیسیون ساماندهی ترتیبات دیگری برای افراد موضوع بند ۱ ماده ۲۶ این قانون مقرر نماید.

۷- هر یک از اتباع خارجی اعم از والدین و فرزندان، ملزم به دریافت شماره شناسایی منحصر بفرد اتباع خارجی خواهند بود.

۸- اتباع خارجی، موظف به رعایت محدودیت‌های تردد و اسکان و اشتغال مندرج در مجوز اقامت خواهند بود. هر گونه تغییر در محدودیت‌ها منوط به تصویب سازمان است. در صورت تخلف، مجوز اقامت باطل و تبعه خارجی اخراج خواهد شد.

۹- اتباع خارجی موظف‌اند هرگونه تغییر در محل اقامت و اشتغال و سایر موضوعات، اعم از فوت، تولد، ازدواج و طلاق را ظرف مدت حداکثر یک ماه به منظور بر روزرسانی اطلاعات، در سامانه جامع

مهاجرت درج نمایند. تخلف از این تکلیف، منجر به سلب برخی از امتیازات اقامتی اتباع خارجی خواهد شد. آیین نامه اجرایی این بند با پیشنهاد سازمان به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۱۰- کلیه اتباع خارجی که مدت زمان عدم حضور متوالی آنها در جمهوری اسلامی ایران، بیش از سه ماه در سال باشد، کارت اقامت در هر سطحی باشد باطل و مراحل دریافت از ابتدا خواهد بود. مگر کمیسیون ساماندهی استثنائاتی برای برخی از اتباع قائل شود.

۱۱- تمامی هزینه‌های دریافت اقامت مدت دار، بر عهده متقاضی خواهد بود.

۱۲- سازمان می‌تواند برای تسریع در فرایند صدور کارت و جمع‌آوری اطلاعات، از ظرفیت دفاتر خدمات اقامت و اشتغال اتباع خارجی، دفاتر خدمات الکترونیک دولتی و شرکت ملی پست ایران، بهره‌برداری کند.

۱۳- در هر مرحله از صدور، تمدید یا ارتقای مدت اقامت، استعلام از نهادهای امنیتی مبنی بر بلامانع بودن صدور یا تمدید اقامت دریافت می‌شود.

تبصره ۱: سفرا و کارکنان سفارتخانه‌ها و نمایندگی‌های خارجی و خانواده آنها از شمول بند ۱۰ این ماده معاف خواهند بود. شرایط حضور و مدت اقامت آنها، توسط وزارت امور خارجه تعیین و به سازمان ملی مهاجرت اعلام می‌گردد.

تبصره ۲: سازمان می‌تواند با تصویب شورای هماهنگی برای دانشجویان و اساتید خارجی غیرمهاجر متقاضی تحصیل یا تدریس در کشور و خانواده‌های آنها به درخواست دفاتر امور کنسولی مستقر در سازمان امور دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی، مجوز اقامت به مدت دوره تحصیلی و متضمن اجازه خروج و مراجعت مکرر صادر کند.

تبصره ۳: در هر زمانی اگر اتهامی از سوی دستگاه‌های امنیتی یا انتظامی به یکی از افراد متقاضی اقامت، وارد شود سازمان مکلف به تعلیق کلیه خدمات متعارض با اتهام تا زمان بررسی اتهامات است. در صورت اثبات، تبعه خارجی با رعایت ماده ۳۵ قانون مجازات اسلامی از کشور اخراج خواهد شد.

تبصره ۴: مرتکبین جرایم دارای مجازات درجه شش قانون مجازات اسلامی، پس از پایان دوران محکومیت برای یکبار می‌توانند درخواست عدم اخراج از کشور و داشتن حق اقامت را به کمیسیون ساماندهی بدهند. نظر این کمیسیون قطعی است.

ماده ۲۸: تمامی اتباع برای دریافت مجوز اقامت، باید در مصاحبه‌های سازمان یا نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در کشور متبوع یا محل اقامتشان، حضور یابند. اتباعی که تقاضای مجوز اقامت خانوادگی دارند، باید با اعضای خانواده در مصاحبه مشارکت کنند.

مدارک مورد نیاز برای ارائه در زمان مصاحبه، توسط سازمان تعیین و تبعه خارجی موظف به ارائه مدارک مورد نیاز است. در صورت صلاحدید سازمان، مصاحبه تجدید خواهد شد. عدم حضور در مصاحبه، بدون ارائه دلایل معتبر، موجب رد درخواست اقامت می‌شود.

تبصره: سازمان می تواند با تصویب شورای هماهنگی مصاحبه دانشجویان و اساتید غیرمهاجر را حسب مورد به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی تفویض نماید.

بخش ششم- سایر موضوعات (ازدواج، استملاک، اشتغال)

ماده ۲۹- ازدواج اتباع خارجی، فقط در صورت ثبت قانونی ازدواج نزد مراجع رسمی کشور متبوع خود یا جمهوری اسلامی ایران معتبر خواهد بود و اتباع خارجی از مزایای آن برخوردار خواهند شد.

تبصره ۱- اتباع خارجی حداکثر تا یک ماه پس از ثبت قانونی ازدواج یا طلاق در مراجع رسمی، باید مدارک و اسناد مربوطه، را به سازمان برای درج در پایگاه اطلاعاتی مرجع اتباع خارجی، ارائه نمایند.

تبصره ۲- سازمان هیچ حقی را برای همسران و فرزندان اتباعی که دارای مجوز اقامت بوده ولی ازدواج آنها رسمی نشده و یا در سامانه جامع مهاجرت ثبت نشده است، قائل نمی‌باشد.

ماده ۳۰- در صورتی که ازدواج به صورت قانونی ثبت نشده باشد، نیازمند رأی دادگاه صالح و برای فرزندان نیازمند آزمایش دی. ان. ای و ترتیباتی است که توسط سازمان ملی مهاجرت اعلام می‌شود. این بند تنها شامل ازدواج‌های قبل از تصویب این قانون است و از تاریخ تصویب و ابلاغ این قانون مورد پذیرش نخواهد بود.

ماده ۳۱- در صورتی که مشخص شود ازدواج صوری و تنها برای دریافت اقامت بوده است، تمامی مجوزهای صادره یا در حال صدور ابطال و تبعه خارجی با رعایت ماده ۳۵ قانون مجازات اسلامی، اخراج می‌شود.

ماده ۳۲- واگذاری املاک منقول و غیرمنقول به صورت مستقیم یا غیرمستقیم، به اتباع خارجی فاقد مدارک معتبر مورد اشاره در این قانون ممنوع است.

تبصره ۱- کمیسیون ساماندهی مکلف است آمایش سکونت و مالکیت مهاجرین در هر استان را به صورت ۵ سال یکبار، با درج در سامانه جامع مهاجرت اعلام آن به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، اقدام نماید.

تبصره ۲- هر مالک ایرانی که اموال منقول و غیرمنقول خود (اعم از عین و منفعت) را به اتباع خارجی فاقد مدارک معتبر برای استملاک به صورت مستقیم و غیرمستقیم منتقل کند، به مجازات درجه پنج قانون مجازات اسلامی محکوم خواهد شد. علاوه بر این، تمامی هزینه‌های اخراج اتباع خارجی غیرمجاز، بر عهده مالک متخلف خواهد بود.

تبصره ۳- اتباع خارجی و مالکان املاک واگذار شده به اتباع خارجی اعم از اجاره، رهن یا فروش موظف‌اند، در تاریخ انعقاد قرارداد در سامانه جامع مهاجرت اطلاع دهند و کد رهگیری اخذ و در اسناد مذکور درج نمایند. اتباع خارجی موظف‌اند، تغییر محل سکونت خود را ظرف یک ماه به سامانه مذکور اطلاع دهند.

تبصره ۴- دفاتر املاک و سایر دفاتر حقیقی و حقوقی باید از تنظیم قراردادهای اجاره، رهن و یا فروش هر گونه ملک، برای اتباعی که فاقد مدارک معتبر و شرایط مورد اشاره در این قانون باشند، امتناع کنند. در صورت انعقاد هر گونه قرارداد بدون رعایت شرایط این قانون، به مجازات درجه شش قانون مجازات اسلامی محکوم خواهند شد

تبصره ۵- در راستای جذب سرمایه‌گذاری خارجی، سازمان مکلف است شرایط واگذاری، رهن و اجاره املاک غیرمسکونی را تهیه و به تصویب هیئت وزیران برساند. هرگونه واگذاری املاک به اتباع خارجی باید با تأیید مراجع امنیتی صورت بگیرد و تنها در صورت ثبت در سامانه جامع مهاجرت، معتبر و در دادگاه صالحه، قابل پیگیری خواهد بود

تبصره ۶- در خصوص املاک زراعی، قانون مربوط به تملک اموال غیرمنقول اتباع خارجی مصوب ۱۳۱۰/۳/۱۶ کماکان به قوت خود باقی می‌باشد.

تبصره ۷- اموال منقول و غیرمنقول نمایندگی‌های خارجی و کارکنان سفارت‌خانه‌ها، مادامی که دارای مناصب خود باشند از شمول این ماده خارج و بر عهده وزارت امور خارجه است.

ماده ۳۳- اتباع خارجی با دریافت مجوز اقامت، اجازه اشتغال در مشاغل مورد تأیید سازمان با شرایط زیر را دارند .

۱- اتباع خارجی موظف‌اند نوع اشتغال، بیمه و میزان درآمد خود را در سامانه جامع مهاجرت ثبت کنند.

۲- اتباع خارجی موظف‌اند، هر گونه تغییر در محل کار، نوع اشتغال، بیمه و میزان درآمدها را ظرف حداکثر یک ماه از تاریخ تغییر در سامانه جامع مهاجرت درج نمایند.

۳- کارفرمایان موظف‌اند، به‌کارگیری، اخراج، بازنشستگی و فوت اتباع خارجی را حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ وقوع یا انجام آنها در سامانه جامع مهاجرت درج نمایند.
تبصره - هر گونه تغییر در مشاغل مجاز با پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به سازمان ارائه و پس از تصویب در کمیسیون ساماندهی، اجرا خواهد شد.

۴- اتباع خارجی موظف‌اند، هر ساله نسبت به تکمیل اظهارنامه مالیاتی در مهلت تعیین شده و دریافت برگه تسویه مالیاتی اقدام نمایند.

تبصره ۱- عدم رعایت بندهای ۱ و ۲ و ۳ این ماده در مرتبه اول مشمول جریمه نقدی درجه شش قانون مجازات اسلامی و در صورت تکرار در مرتبه دوم، مشمول ابطال مجوز اقامت می‌شود .

تبصره ۲- سازمان می‌تواند با تصویب هیئت وزیران در شرایط خاص محدودیت‌هایی را در برخی از مشاغل ایجاد یا رفع نماید.

تبصره ۳- کارفرمایان در صورت عدم رعایت بند ۳ این ماده مشمول مجازات درجه شش قانون مجازات اسلامی خواهند شد.

تبصره ۴- پس از تصویب این قانون، هرگونه به‌کارگیری اتباع خارجی بدون مجوز، به صورت موقت و مدت دار ممنوع است.

ماده ۳۴- سازمان موظف است، تمامی آوارگان و مهاجران بدون مدارک رسمی معتبر را با شرایط زیر در اردوگاه‌های مراقبتی ساکن نماید.

۱- مدیریت اردوگاه‌های مراقبتی و مراکز نگهداری موقت و تمامی مسئولیت‌های آن، بر عهده سازمان است.

۲- پس از ورود اتباع به اردوگاه‌های مراقبتی، اطلاعات هویتی و فردی و مشخصات زیست‌سنجی آنها ثبت خواهد شد.

۳- مدت زمان حضور اتباع در اردوگاه‌های مراقبتی، حداکثر یک ماه خواهد بود. تمدید مدت اسکان منوط به موافقت کمیسیون ساماندهی است.

۴- هیچ تبعه‌ای مجاز به خروج از اردوگاه‌های مراقبتی و ورود به داخل کشور نیست، مگر با مجوز سازمان.

۵- خدماتی از قبیل خدمات مراقبت‌های اولیه بهداشتی و خدمات اداری برای متقاضیان دریافت مجوز ورود و اقامت در اردوگاه‌های مراقبتی، از طریق منابع مالی بین‌المللی و داخلی به صورت رایگان برای اتباعی که قادر به تأمین هزینه‌ها نیستند ارائه خواهد شد.

ماده ۳۵- قربانیان قاچاق انسان و کسانی که کسانی که مدعی هستند مورد سوءاستفاده قرار گرفته‌اند، می‌توانند تا انجام مراحل اداری اثبات ادعا و درخواست مجوز اقامت، حداکثر به مدت شش ماه تقاضای اقامت موقت در مهمانشهرها نمایند.

تبصره ۱- مهمانشهر فقط برای اسکان اقشار آسیب‌پذیر پناهندگان در طول زمان تعیین شده از سوی کمیسیون ساماندهی می‌باشد. سازمان موظف است ظرف مدت یک سال نسبت به ساماندهی مهمانشهرها اقدام نماید.

تبصره ۲- سازمان می‌تواند از تجارب نهادها و سازمان‌های بین‌المللی برای مدیریت بهینه مهمانشهرها استفاده نماید.

تبصره ۳- سازمان می‌تواند از ظرفیت‌های موجود در بخش‌های غیردولتی، خصوصی و تعاونی، برای ایجاد و ارائه خدمات در مهمانشهرها استفاده نماید.

تبصره ۴- قواعد و مقررات پذیرش و خدمت‌رسانی در مهمانشهرها توسط سازمان تدوین و پس از تصویب شورای هماهنگی قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۳۶- مصادیق مهاجرین کشورهایی که بر اساس اصل یکصد و پنجاه و پنجم قانون اساسی، درخواست پناهندگی می‌کنند، توسط شورای هماهنگی مشخص و بر اساس شرایط زیر عمل می‌گردد.

۱- اتباع مشمول این ماده باید به کنسولگری‌ها یا اولین پاسگاه مرزی و مقامات مقرر قانونی مراجعه کرده و نسبت به تقاضای مجوز پناهندگی اقدام نمایند

۲- پناهندگان یکسال پس از دریافت مجوز پناهندگی، می‌توانند مطابق مواد این قانون، درخواست مجوز اقامت سه‌ساله کنند.

۳- اتباع خارجی دارای مجوز پناهندگی، قادر به دریافت خدماتی از جمله درمان و بیمه، اخذ گواهینامه، تحصیل، طرح دعوا و حساب بانکی خواهند بود.

۴- نوع اشتغال، محل کار، محدوده تردد و اقامت اتباع دارنده مجوز پناهندگی، با پیشنهاد سازمان و تصویب کمیسیون ساماندهی خواهد شد.

۵- اگر شرایطی که بر اساس آن اتباع خارجی مجوز پناهندگی دریافت کرده باشند مرتفع گردد، مجوز پناهندگی ابطال و به پناهنده مهلت مقرر قانونی برای ترک خاک ایران داده خواهد شد.

۶- در هر زمان مشخص شود که اطلاعات و مستندات تبعه خارجی، برای دریافت پناهندگی غیرواقعی و نادرست بوده، مجوز پناهندگی ابطال و تبعه خارجی اخراج خواهد شد.

تبصره ۱- اشخاصی که مرتکب جنایات جنگی یا جرائم علیه بشریت و جرایم علیه امنیت ملی (موضوع کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی) شده باشند، یا حضور آنها در کشور، خلاف صلح، امنیت و سلامت جامعه باشد، به تشخیص کمیسیون ساماندهی، از این ماده قانونی محروم خواهند بود

تبصره ۲- کمیسیون ساماندهی می‌تواند با پیشنهاد سازمان، خدمات موضوع بند ۵ این ماده را با تعیین مصادیق افزایش دهد.

ماده ۳۷- تعیین وضعیت افراد بی تابعیت، توسط سازمان انجام خواهد شد .

تبصره ۱- کمیسیون ساماندهی می‌تواند با پیشنهاد سازمان برای افراد بی تابعیت، مجوزهای محدود برای دسترسی به آموزش، درمان، بیمه، حساب بانکی، اخذ گواهینامه، اشتغال مجاز، رهن و اجاره املاک، طرح دعوا، صادر نماید .

تبصره ۲- سازمان مکلف است، حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون نسبت به تهیه پیشنهادها و قانونی برای حل مشکل افراد بی تابعیت و ارائه آن به مراجع ذیربط برای طی مراحل قانونی اقدام نماید .

ماده ۳۸- سازمان می‌تواند در راستای شرح وظائف و مأموریت‌های محوله با رعایت قوانین و مقررات مربوطه نسبت به برگزاری نشست‌های دو یا چندجانبه با مقامات ذیربط سایر کشورها، سازمان‌های بین‌المللی دولتی، آژانس‌های سازمان ملل متحد، سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی و سازمان‌های مردم‌نهاد داخلی اقدام و قراردادهای لازم را منعقد و امضاء نماید. در امور مذاکره و انعقاد قرارداد با کشورها و سازمان‌های بین‌المللی در چارچوب قوانین و مقررات و اصل ۱۲۵ و ۸۰ قانون اساسی، می‌بایست با وزارتخانه‌های امور خارجه و دستگاه‌های امنیتی و اطلاعاتی (با محوریت وزارت اطلاعات) هماهنگی لازم انجام شود.

ماده ۳۹- سازمان موظف است شش ماه پس از تصویب این قانون با هدف تقویت جامعه پذیری اجتماعی، قانونمداری و جذب اتباع خارجی که دارای مدارک شناسایی معتبر هستند، از طریق اقداماتی از قبیل آموزش، ارائه امکانات و مشاوره آیین نامه اجرایی را تهیه و به تصویب هیات وزیران برساند.

تبصره - سازمان مجاز است، پس از تصویب آیین نامه مذکور از ظرفیت‌های بخش دولتی، تعاونی، مردم نهاد، خصوصی و بین‌المللی، برای پیشبرد برنامه های مندرج در این ماده بهره‌برداری کند.

ماده ۴۰- قوانین به شرح زیر اصلاح میشود:

۱- در ماده ۶۳ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مصوب ۱۴۰۰/۷/۲۴، عبارت «سازمان ملی مهاجرت» جایگزین عبارت « اداره کل مهاجرین و اتباع خارجی» می شود

۲- در ماده ۱۲ قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر مصوب ۱۳۹۴/۱/۲۳، عبارت «سازمان ملی مهاجرت» پس از عبارت «وزارت امور خارجه» اضافه می شود.

۳- در ماده ۹ قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۲۲، عبارت «با همکاری سازمان ملی مهاجرت» قبل از عبارت «وزارت امور خارجه» اضافه می شود.

۴- در ماده ۷ قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹، عبارت « سازمان ملی مهاجرت» به دستگاههای موضوع این مواد اضافه شده و همچنین در ماده ۲۰ این قانون عبارت «سازمان ملی مهاجرت» جایگزین «دستگاههای اجرایی ذیربط» می شود.

۵- در بند ۱۱ ماده ۴ قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۹/۴/۲۶، عبارت «سازمان ملی مهاجرت» قبل از عبارت «وزارت اطلاعات» اضافه می شود.

۶- در ماده ۱۲۰ قانون کار عبارت «با مجوز اقامت موقت و مدت دار» به بعد از عبارت «روادید ورود با حق کار مشخص» اضافه می شود.

۷- بند الف ماده ۱۲۲ قانون کار به شرح زیر اصلاح می‌شود: «تبعه خارجی که دارای مجوز اقامت موقت و مدت دار در ایران باشد».

۸- در ماده ۱۲۳ قانون کار، عبارت «و سازمان ملی مهاجرت» پس از عبارت «وزارت امور خارجه» اضافه می شود.

۹- در ماده ۱۲۶ قانون کار، عبارت «و سازمان ملی مهاجرت» پس از عبارت «وزیر کار و امور اجتماعی» اضافه می شود.

۱۰- در ماده ۱۲۹ قانون کار، عبارت «و با همکاری سازمان ملی مهاجرت» پس از عبارت «وزیر کار و امور اجتماعی» اضافه می شود.

ماده ۴۱- قانون اصلاح قانون تعیین تکلیف تابعیت فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی مصوب ۱۳۹۸/۷/۲ از زمان لازم شدن این قانون به استثنای افرادی که در سامانه مذکور ثبتنام کرده اند لغو می گردد.

ماده ۴۲ - از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، قوانین زیر نسخ می گردد: ۱- قانون راجع به ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران مصوب ۱۳۱۰/۰۲/۱۹ با اصلاحات بعدی
۲- ماده ۶ قانون مجازات عبور دهندگان اشخاص غیر مجاز از مرزهای کشور و اصلاح بعضی از مواد قانون گذرنامه و قانون ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران مصوب ۱۳۶۷/۷/ ۱۴
۳- لایحه قانونی راجع به خبرنگاران خارجی مصوب ۱۳۵۹/۰۳/۲۸ شورای عالی انقلاب اسلامی
۴- مواد ۲۹ و ۵۴ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین.
۵- بند «ج» ماده ۱۲۲ قانون کار مصوب ۱۳۶۹/۰۸/۲۹ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن

-
-
-